

ПРАВОВИЙ СТАТУС ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, СТВОРЕНИХ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ АБО ЗА ЙОГО ДОПОМОГОЮ

ТИМОШЕНКО О.О. - аспірантка кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства Навчально-науковий інститут права Сумського державного університету

УДК 341+ 347.782

<https://orcid.org/0000-0002-9399-3368>

DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2024.4.44>

Стаття присвячена аналізу правового регулювання інтелектуальної власності на об'єкти, створені штучним інтелектом. У сучасному світі, де технології штучного інтелекту активно розвиваються, питання авторського права на такі твори набуває все більшої актуальності. Визначено, що в Україні чинне законодавство не містить спеціальних норм, які б чітко регулювали статус об'єктів, створених штучним інтелектом. Відсутність належного правового підґрунтя ускладнює вирішення питань щодо авторства, охорони та використання таких творів. Це може призвести до правової невизначеності та гальмування розвитку інновацій у сфері штучного інтелекту. Для забезпечення ефективного правового регулювання необхідно розробити нові законодавчі механізми, які б враховували особливості творів, створених без безпосередньої участі людини.

Розвиток генеративних моделей штучного інтелекту змінює способи створення та використання об'єктів інтелектуальної власності, що потребує оновлення чинного законодавства для забезпечення належного балансу між правами розробників, інвесторів та суспільними інтересами. Важливо, щоб правова система була гнучкою та могла оперативно реагувати на виклики, які постають перед сферою інтелектуальної власності в умовах цифрової трансформації. Стаття підкреслює важливість вироблення ефективних механізмів правового регулювання, які б сприяли розвитку технологій штучного інтелекту та водночас

гарантували справедливий розподіл прав на створені ним об'єкти.

Ключові слова: штучний інтелект, інтелектуальна власність, правовий статус, авторське право, законодавство України.

Розвиток штучного інтелекту відкриває нові можливості у сфері інтелектуальної власності, сприяючи створенню унікальних об'єктів. Водночас виникає ключове питання: хто є їхнім правовласником, якщо основним творцем виступає не людина, а програмне забезпечення? В сучасних реаліях технології штучного інтелекту (далі – ШІ) вже відіграють важливу роль у процесі винахідництва, але їх слід розглядати як інструмент, а не самостійного суб'єкта права. Це ставить перед правовою системою нові виклики, зокрема щодо авторства, реєстрації, правового захисту та відповідальності за такі об'єкти. Визначення правового статусу інтелектуальної власності, створеної ШІ, потребує комплексного підходу та законодавчого врегулювання.

Правовий статус результатів творчості, створених ШІ, залишається досить складним питанням, зокрема щодо авторства, правовласності та юридичного захисту. Оскільки ШІ не є суб'єктом права, необхідно визначити, хто має бути правовласником — користувач, розробник чи власник технології. Вже станом на сьогодні ШІ здатний створювати наукові, літературні та мистецькі твори, що актуалізує питання правового регулювання. Визначення правового статусу ШІ в

Україні залежатиме від аналізу міжнародного досвіду, оскільки національне законодавство поки що не містить чітких норм щодо правосуб'єктності ШІ [1, с. 60].

Відповідно до положень ст. 177 Цивільного кодексу України, національне законодавство визнає об'єктами цивільних прав речі, включаючи гроші й цінні папери, інше майно, послуги, результати робіт, майнові права, результати інтелектуальної та творчої діяльності, інформацію, та інші матеріальні та нематеріальні блага [17]. При цьому, правова регламентація щодо використання творів, створених без участі людини, відсутня. Автором твору вважається та/або визнається виключно фізична особа [12]. Хоча національна нормативно-правова база має відкритий та вичерпний перелік об'єктів, що можуть охоронятися авторським правом і потенційно можуть бути створені за допомогою систем штучного інтелекту (до прикладу, літературні чи музичні твори), воно однозначно виокремлює, що автором твору визнається фізична особа, що визначена як автор на оригіналі чи примірнику твору (або як ще вживається у науковій літературі – презумпція авторства) [3]. З юридичної точки зору комп'ютери, програми й інші форми штучного інтелекту не мають розглядатися як автори або винахідники, що пов'язано з тим, що вони не визнані суб'єктами права.

Тобто, в Україні авторське право не розповсюджується на твори, створені штучним інтелектом. Як виокремлюють експерти, це свідчить про те, що будь-хто може вільно використовувати музику або візуальні зображення, що згенеровані за допомогою комп'ютерних програм, без загрози порушення закону. Нормативно-правова база нашої країни не визнає за штучним інтелектом право авторства на об'єкти інтелектуальної власності. При цьому, з часом цей метод може зазнати змін, оскільки на міжнародному рівні вже ведуться дискусії щодо правового статусу роботів та здатність їх визнання як «електронних осіб» – *electronic person* [14, с. 52].

Крім того, аналіз Закону України «Про авторське право та суміжні права» дає аргументи говорити про фактичне прирівнювання штучного інтелекту до комп'ютерної програми. До прикладу, відповідно до п. 26

ст. 1 Закону: «комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером (настільним комп'ютером, ноутбуком, смартфоном, ігровою приставкою, смарт-телевізором тощо), які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема операційна система, прикладна програма, виражені у вихідному або об'єктному кодах» [12]. Даний підхід нормотворця, на нашу думку, є не зовсім правильним, оскільки існуюче в Законі України «Про авторське право та суміжні права» визначення поняття комп'ютерної програми не розкриває всіх характерних ознак штучного інтелекту, а тому, на нашу думку, доречним є додаткове закріплення цього поняття в Законі України «Про авторське право та суміжні права».

Згідно ч. 1 ст. 33 Закону України «Про авторське право та суміжні права», об'єкт, який має відмінності від існуючих подібних об'єктів і утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без прямої участі фізичної особи в утворенні даного об'єкта є неоригінальним об'єктом [12]. На дані об'єкти розповсюджується охорона права особливого роду (*sui generis*), суб'єктами якого, за загальним правилом вважаються автори такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчутили) майнові права на комп'ютерну програму чи правомірні користувачі комп'ютерної програми. З свого боку, нормативно-правова база передбачає здатність визначення умов належності права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, що створені відповідними комп'ютерними програмами, за допомогою договору (ч. 2 ст. 33 Закону України «Про авторське право та суміжні права») [12].

Відтак, ключове питання полягатиме не у визнанні авторства за штучним інтелектом, а у законодавчому визначенні особи, якій належатимуть майнові права на об'єкт, створений програмою. На даний момент, можна визнавати автором твору створеного штучним інтелектом розробника самого штучного інтелекту. Теперішня редакція Закону України «Про авторське право та су-

міжні права» детально визначає, що автором може бути фізична особа, що своєю працею створила твір. Теоретично можна виокремити, що штучний інтелект винаходом розробника та охороняти права інтелектуальної власності на твори оминаючи ШІ, тобто на пряму прив'язувати їх до винахідника. Проте, до обов'язків, а особливо до покарання за їх невиконання виникають значно серйозні питання. До ШІ такі ж види юридичної відповідальності, як і до громадян, фактично не реалізуєш. Це безпосередньо пов'язано з тим, що це створює потенційну загрозу та/або можливість для вільного та безперервного використання таких творів іншими особами без санкцій, оскільки законодавство не визнає штучний інтелект суб'єктом права [2]. Санкції необхідно адаптувати до особливостей штучного інтелекту. В міру того, що він є фактично безсмертним, то вирок до довічного ув'язнення вважатиметься сумнівним і не вигідним, оскільки пропонується застосовувати «юридичну смерть». Відтак, в разі порушення законодавства визначеної країни пропонується просто стирати програмний код для уникнення подальших дій ШІ [13].

При цьому, враховуючи ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» об'єкти, створені ШІ, ідентифікуючи їх як «неоригінальні». Це підкреслює розбіжності між творчістю людини і результатами роботи комп'ютерних програм [12]. Суб'єктами прав на «неоригінальні» об'єкти визнаються автори комп'ютерної програми чи користувачі, що отримали відповідні права від автора. Вищевказаним законом чітко визначено, що в результаті створення такого об'єкта «особисті немайнові права не виникають» (частина 3 статті 33 Закону).

В цілому, варто виділити, що за допомогою таких термінів, як «оригінальність» чи «креативність», робота може бути захищена тільки в тому випадку, якщо вона є результатом зусиль автора, наслідком людського інтелекту. Робота повинна мати своє походження від людини, незалежно від її економічної цінності, зусиль, спрямованих на її створення, або важливості такого агента на ринку [20, с. 294].

Згідно з останніми положеннями, неоригінальний об'єкт визначається як «об'єкт,

створений комп'ютерною програмою на основі вихідних даних та існуючих об'єктів без прямої участі та впливу людини» [12]. Це означає, що особа може лише поставити завдання та визначити напрямок роботи комп'ютерної програми, тоді як весь процес створення об'єкта здійснюється автоматично, без втручання людини у його безпосереднє формування.

У випадку генерування такого об'єкта не виникає немайнових прав щодо суб'єкта правовідносин; права виникають лише майнові, і вони стають актуальними з моменту створення об'єкта, в межах, визначених законодавством. Права *suī generis* на об'єкт, що згенерований комп'ютерною програмою, можуть бути передані через укладення відповідної угоди. Однак, при цьому важливо також дотримуватись авторських прав на матеріали-донори, що використовуються програмою в процесі створення нового об'єкта, адже ці матеріали можуть бути об'єктами інтелектуальної власності інших осіб, і їхнє використання без належного дозволу може призвести до правових порушень.

Базовим і основоположним критерієм визначення «неоригінального об'єкта» вважається відсутність «безпосередньої участі фізичної особи в його утворенні». Мається на увазі, що твір, який створений художником за допомогою графічного редактора, все ж залишається об'єктом авторського права художника. Відтак, «неоригінальним» приймається лише той об'єкт, що згенерований програмою автономно, без залучення людини [18, с. 280].

Особливості майнових прав на «неоригінальні» об'єкти відображаються у обмеженому строку їх дії – 25 років з моменту створення. На відміну від оригінальних творів, що охороняються протягом життя автора та 70 років після його смерті, права на об'єкти, створені ШІ, мають суттєво менший термін дії. Закон також регулює використання творів, захищених авторським правом, при створенні об'єктів ШІ. Частина 7 статті 33 Закону зазначає, що використання таких творів допустиме лише за умови дотримання прав їх авторів. Як наслідок, це свідчить, що розробники нейромереж зобов'язані отримати дозвіл від авторів на використання їх

творів у процесі навчання ШІ чи виплачувати їм роялті. Стаття 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» є важливим кроком у врегулюванні питань авторського права в контексті розвитку ШІ. Вона створює законодавчу базу задля використання об'єктів, створених комп'ютерними програмами, при цьому захищаючи інтереси авторів оригінальних творів.

Як наслідок, це свідчить про те, що генерування неоригінальних об'єктів комп'ютерними програмами вимагає ретельного регулювання не тільки у контексті прав на результат, але й у контексті дотримання прав на вихідні матеріали, з яких цей результат формується.

Зародження спеціального права (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом самого факту щодо його створення, і момент даного генерування, що вважається початком дії даного права. Важливою визначається обставина, де суб'єкти цього права володіють лише майновими правами на неоригінальний об'єкт, термін дії яких обмежений 25 роками, починаючи з 1 січня року, наступного за роком, коли об'єкт був згенерований. Однак особисті немайнові права не виникають унаслідок його створення, оскільки цей суб'єкт не визнається автором. У свою чергу, твори, створені фізичними особами за допомогою комп'ютерних технологій, не вважаються неоригінальними об'єктами, згенерованими програмами, тому підлягають охороні авторським правом. Проте законодавство не дає чітких вказівок щодо методів й критеріїв оцінки внеску користувача штучного інтелекту щодо створення того чи іншого твору. Важливо зазначити, що, на думку законодавця, створення навіть неоригінального твору неможливе без прямої участі фізичної особи, яка вводить вхідні дані, на базі яких штучний інтелект генерує об'єкт. Це підтверджує необхідність покращення, доповнення та вичитки відповідних правових норм [15, с. 107]. До прикладу, у випадку якщо переглянути умови використання ChatGPT, що розроблений американською компанією OpenAI, можна зустріти наступне: «У відносинах між вами і OpenAI і в межах, дозволених чинним законодавством, ви

(а) зберігаєте свої права власності на Вхідні дані і (б) володієте Вихідними даними. Цим ми передаємо вам всі наші права, права власності та інтереси, якщо такі є, на Вихідні дані» [21].

В Україні, як і в більшості країн на міжнародній арені, в сучасних реаліях набули поширення численні комп'ютерні програми, що з залученням технологій штучного інтелекту забезпечують аналіз, обробку й генерування абсолютно нового контенту на базі уже наявних даних. При цьому, слід зауважити, що втручання людини у процес створення таких об'єктів мінімальний – вона лише зазначає чітке завдання для комп'ютера [11, с. 52].

Оскільки в Україні авторське право не розповсюджується на твори, створені штучним інтелектом, на думку експертів, будь-хто може без обмежень використовувати музику, візуальні зображення чи інші інтелектуальні продукти, створені за допомогою комп'ютерних програм. Це пов'язано з тим, що багато аналітиків вважають, що ці системи можуть зберегти тисячі або навіть десятки тисяч життів щорічно, коли будуть впроваджені на широкому рівні, з мінімальним і допустимим рівнем помилок. Крім того, потенційні негативні наслідки, пов'язані з автономними системами, мають оцінюватися так само, як побічні ефекти ліків. Експерти зазначають, що у майбутньому штучний інтелект може значно полегшити роботу суддів, замінивши такі інструменти, як детектор брехні (поліграф), використання якого в судових процесах не завжди зручне. Деякі юристи, які працюють у сфері високих технологій, також відзначають, що розвиток штучного інтелекту вносить суттєві зміни в наше повсякденне життя, але у випадках шахрайства ці ризики мають оцінювати та мінімізувати самі компанії, так само, як і будь-які інші звичайні загрози [10].

Крім того, впровадження штучного інтелекту в сферу інтелектуальної власності призводить до виникнення нових правових та економічних проблем. Замість надання ШІ правосуб'єктності в цій галузі можна передавати права на результати «творчої» діяльності ШІ фізичним особам, які брали участь у його створенні та функціонуванні. Іншим

варіантом є віднесення об'єктів інтелектуальної власності, створених ШІ, до суспільного надбання.

Відповідно, можна стверджувати те, що на сьогоднішній день в Україні існують значні труднощі з правовим регулюванням об'єктів інтелектуальної власності, створених ШІ. По-перше, необхідно визначити, які саме об'єкти підлягають охороні, оскільки їх перелік постійно розширюється [9, с. 197].

Крім того, необхідно звернути увагу, що реєстрація прав на твори, створені штучним інтелектом, поки що не є поширеною практикою і залишається предметом обговорення відносно їх правового статусу [4, с. 250]. До прикладу, українська науковиця І. І. Голубенко, розглядаючи можливість реєстрації авторського права на картину, що згенерована штучним інтелектом, прийшла до висновку, що критерії авторства, які є на даний час актуальними, складно застосувати до картин, що створені за допомогою ШІ [4].

Звертаючи увагу на різні підходи щодо відношення до ШІ, заклались базові підходи щодо визначення авторства творів, згенерованих штучним інтелектом: (1) автор – як розробник штучного інтелекту (комп'ютерної програми або коду); (2) автор – як користувач штучного інтелекту (використання програми фотошоп); (3) автор – як безпосередньо штучний інтелект (концепція електронна особа). Перші два підходи є найпоширенішими, але не повністю відповідають критеріям об'єкта інтелектуальної власності, оскільки творча діяльність людини або зводиться до комп'ютерного коду (перший підхід), або виключається взагалі (другий підхід). Користувач ШІ не є автором, оскільки лише завантажує дані, а творчий процес виконує сама програма. Третя концепція передбачає наділення ШІ правовим статусом, але його не можна прирівняти до фізичної чи юридичної особи. Надання йому прав людини суперечить міжнародним нормам, а модель юридичної особи передбачає керування людьми. ШІ як робототехнічний об'єкт може стати новою правовою категорією, що поєднуватиме ознаки об'єкта та суб'єкта права [16, с. 330].

Проте, окрім правового регулювання, як зазначає А. Золотар, необхідно «впровадження нових технологій для підвищення рівня

захищеності прав інтелектуальної власності, зокрема технології керування цифровими правами (DRM), технічні заходи захисту (TPM), криптографія, технологія цифрового водяного знаку, електронне маркування, технологія цифрового підпису, блокчейн-технології» [7, с.43-44]. Одним із ефективних засобів забезпечення дотримання законів про авторське право є технологія цифрових близнюків (digital twin), яка дає змогу власникам авторських прав відстежувати використання їхніх продуктів, виявляти несанкціоновані зміни та встановлювати джерела такого використання.

За словами М. Дубняка, процес створення об'єкта штучним інтелектом є багатоступінчатим механізмом, що має перелік характеристик й методик функціонування. В першу чергу, мова йде про те, щоб штучний інтелект міг створювати інтелектуальні продукти, де він повинен діяти як належним чином запрограмований для їх розробки. Як наслідок, це вважається результатом інтелектуальної праці фізичних осіб, що створювали алгоритм для роботи машини, та вони мають авторські права на певну частину даної розробки, що дає змогу реалізовувати можливості штучного інтелекту. В другу чергу, штучний інтелект реалізовує свою діяльність, залучаючи різні об'єкти, що також можуть охоронятися авторським правом. З огляду на це постає питання щодо необхідності виплати винагороди авторам за використання їхніх творчих об'єктів під час роботи штучного інтелекту і надання їм відповідних прав інтелектуальної власності. Проте, з практичної сторони, практично неможливо визначити, чи було використано конкретний авторський твір при створенні нового об'єкта [5, с. 48].

При цьому, О. Єфімчук вкотре наголошує, що наразі законодавство не визнає ШІ автором об'єктів інтелектуальної власності. Проте, він підкреслює, що це може змінитися найближчими роками, оскільки міжнародна спільнота вже обговорює правовий статус роботів та внесок осіб, причетних до їх створення. Дискусійним залишається питання визнання ШІ «електронною особою» та визначення правовласника творів, створених ним. В Україні ця проблема поки не вре-

гульована, тому її вирішення може залежати від судової практики [6].

З огляду на це, можна зауважити, що в Україні існують певні проблеми з правовим регулюванням цієї сфери в цілому, особливо коли йдеться про об'єкти інтелектуальної власності, що створені за допомогою штучного інтелекту. Для належної правової охорони необхідно визначити об'єкти, що підлягають захисту. Перелік об'єктів інтелектуальної власності, створених ШІ, залишається відкритим. Серед них є традиційні об'єкти авторського права, зокрема літературні та художні твори, бази даних, програми, наукові відкриття, винаходи, відеограми, корисні моделі тощо. Такі об'єкти слід визнати унікальними, оскільки вони можуть бути створені лише ШІ завдяки його здатності генерувати нові ідеї та технології. Це охоплює інтелектуальний аналіз, управління пристроями, створення віртуальних просторів та інші інноваційні процеси [19].

Проаналізувавши положення відносно розширеного асортименту продукції, створеної за допомогою штучного інтелекту, не можна не звернути увагу на необхідність детального, чіткого та всебічного правового регулювання цієї сфери. Однак, поряд із відсутністю законодавчого закріплення організаційних методів захисту об'єктів штучного інтелекту, може виникнути проблема визначення авторства таких творів [8, с. 199].

Таким чином, враховуючи вищенаведене не можна говорити про те, що законодавче регулювання щодо створення об'єктів інтелектуальної власності за допомогою штучного інтелекту в Україні зустрічається з рядом викликів, що пов'язані із недосконалістю законодавчої бази. На сьогодні чинне українське законодавство знаходиться на стадії формування в галузі штучного інтелекту, чим створює суттєві прогалини, особливо у визнанні авторських прав на об'єкти, створені без участі людини. Нормативно-правова основа визнає автором твору лише фізичну особу, що пряму означає, що об'єкти інтелектуальної власності, згенеровані штучним інтелектом, не здатні отримати належного захисту у межах чинної системи авторського права.

Література

1. Андрощук Г. Штучний інтелект: економіка, інтелектуальна власність, загрози. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. Випуск 2. С. 56-74. DOI: <https://doi.org/10.33731/22021.236555>.
2. Баранов О. А. Інтернет речей і штучний інтелект: витоки проблеми правового регулювання. *ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні : друга міжнародна щорічна конференція*. 2018. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclcfefindmkaj/https://ippi.org.ua/sites/default/files/zbirnik_tez_19.12.2018-maket_3-converted.pdf (дата звернення: 24.03.2025).
3. Васильєва Д. Захист авторських прав для AI: гра на випередження. *Юридична газета online*. 2019. № 45-46. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/zahist-avtorskih-prav-dlya-ai-gra-na-viperedzhennya.html> (дата звернення: 24.03.2025).
4. Голубенко І. Правові аспекти можливості реєстрації авторського права на картини створені штучним інтелектом. *Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності (м. Київ, 26 квітня 2023 р.): ел. збірник*. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2023. 246-251.
5. Дубняк М.В. Проблеми визначення правового режиму об'єктів, створених за допомогою технологій нейромереж. *Інформація і право*. 2019. № 4. С. 45–53.
6. Єфімчук О. Чи може штучний інтелект бути визнаний автором твору? URL: https://zib.com.ua/ua/133716-avtorom_tvoru_shtuchnogo_intelektu_mozhe_buti_viznana_lishe_.html (дата звернення: 24.03.2025).
7. Інтелектуальна власність: магістерський курс : підручник / П. Г. Перерва [та ін.] ; ред.: П. Г. Перерва, В. І. Борзенко, Т. О. Кобелева ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Планета-Прінт, 2019. 1002 с.
8. Коваленко Д. О., Уткіна М. С. Проблема правового регулювання інтелектуальної власності на об'єкти, створені штучним інтелектом. *Нове українське право*. 2022. Випуск

1, С. 197-201. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.1.30>.

9. Коваленко Д. О., Уткіна М. С. Проблема правового регулювання інтелектуальної власності на об'єкти, створені штучним інтелектом. *Нове українське право*. 2022. Випуск 1, С. 197-201. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.1.30>.

10. Кривецький О. До проблеми правового регулювання штучного інтелекту. *Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ*. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3728:problemipravovogo-regulyuvannya-shtuchnogointelektu&catid=8&Itemid=350 (дата звернення: 24.03.2025).

11. Кулініч О. О., Кондик Д. П. Вплив штучного інтелекту на критерій оригінальності в авторському праві. *Університетські наукові записки*, 2023. № 3-4 (93-94). С. 43-56. DOI: <https://doi.org/10.37491/UNZ.93-94.4>.

12. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 24.03.2025).

13. Проєкт Резолюції про правовий статус роботів. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2017/01/24/7060539/> (дата звернення: 24.03.2025).

14. Стрельник В. В. Правове поєднання права інтелектуальної власності та технології штучного інтелекту. *Приватне та публічне право : науковий фаховий журнал*. 2020. № 4. С. 50-53.

15. Тараненко О., Яценко Ю. Поняття та сутність штучного інтелекту як «творця» об'єктів авторського права. *Право і суспільство*. 2024. № 2. С. 102-108. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.2.13>.

16. Тимошенко Є. А. Штучний інтелект як суб'єкт права інтелектуальної власності. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 4. С. 328-332.

17. Цивільний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 24.03.2025).

18. Черваньова Д., Пучковська І. Авторське право на об'єкти створені штучним інтелектом. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. №5 (33). С. 277-284. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5\(33\)-277-284](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5(33)-277-284).

19. Які винаходи зі сфери штучного інтелекту побачили світ у вересні? (04.10.2021). URL: <https://psm7.com/uk/news/kakie-izobreteniya-iz-sfery-iskusstvennogointellekta-uvideli-mir-vsentyabre.html> (дата звернення: 24.03.2025).

20. Ruipérez C., Gutiérrez E., Puente C., Olivas J. A. New Challenges of Copyright Authorship in AI. *Proceedings of the 2017 International Conference on Artificial Intelligence*. Las Vegas, 2017. P. 291-296.

21. Terms of Use a of ChatGP. URL: <https://openai.com/policies/terms-of-use> (Accessed: 24.03.2025).

LEGAL STATUS OF INTELLECTUAL PROPERTY OBJECTS CREATED BY OR WITH THE ASSISTANCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

The article is dedicated to the analysis of legal regulation of intellectual property rights for objects created by artificial intelligence. In today's world, where AI technologies are rapidly evolving, the issue of copyright protection for such works is becoming increasingly relevant. It has been determined that the current legislation in Ukraine does not contain specific provisions that clearly regulate the status of objects created by artificial intelligence. The lack of an appropriate legal framework complicates the resolution of issues related to authorship, protection, and use of such works. This may lead to legal uncertainty and hinder the development of innovations in the field of artificial intelligence. To ensure effective legal regulation, it is necessary to develop new legislative mechanisms that take into account the peculiarities of works created without direct human involvement.

The development of generative AI models is changing the ways intellectual property objects are created and utilized, necessitating updates to existing legislation to maintain a proper balance between the rights of developers, investors, and public interests. It is crucial for the legal system to be flexible and capable of promptly responding to the challenges faced by the field of intellectual property in the context of digital transformation. The article emphasizes the importance of developing effective legal regulatory mechanisms that would facilitate the advancement of AI technologies while ensuring a fair distribution of rights to the objects they create.

Keywords: artificial intelligence, intellectual property, legal status, copyright, Ukrainian legislation.